

SVENSK STANDARD

SS-ISO 18878:2013

Fastställt/Approved: 2013-12-18
Publicerad/Published: 2014-05-28
Utgåva/Edition: 2
Språk/Language: svenska/Swedish
ICS: 03.100.30; 53.020.99

Mobila arbetsplattformar – Utbildning av operatör (förare) (ISO 18878:2013, IDT)

Mobile elevating work platforms – Operator (driver) training (ISO 18878:2013, IDT)

This preview is downloaded from www.sis.se. Buy the entire standard via <https://www.sis.se/std-102013>

Standarder får världen att fungera

SIS (Swedish Standards Institute) är en fristående ideell förening med medlemmar från både privat och offentlig sektor. Vi är en del av det europeiska och globala nätverk som utarbetar internationella standarder. Standarder är dokumenterad kunskap utvecklad av framstående aktörer inom industri, näringsliv och samhälle och befrämjar handel över gränser, bidrar till att processer och produkter blir säkrare samt effektiviserar din verksamhet.

Delta och påverka

Som medlem i SIS har du möjlighet att påverka framtida standarder inom ditt område på nationell, europeisk och global nivå. Du får samtidigt tillgång till tidig information om utvecklingen inom din bransch.

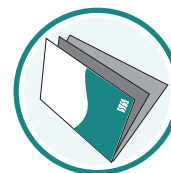
Ta del av det färdiga arbetet

Vi erbjuder våra kunder allt som rör standarder och deras tillämpning. Hos oss kan du köpa alla publikationer du behöver – allt från enskilda standarder, tekniska rapporter och standardpaket till handböcker och onlinetjänster. Genom vår webbtjänst e-nav får du tillgång till ett lättnavigerat bibliotek där alla standarder som är aktuella för ditt företag finns tillgängliga. Standarder och handböcker är källor till kunskap. Vi säljer dem.

Utveckla din kompetens och lyckas bättre i ditt arbete

Hos SIS kan du gå öppna eller företagsinterna utbildningar kring innehåll och tillämpning av standarder. Genom vår närhet till den internationella utvecklingen och ISO får du rätt kunskap i rätt tid, direkt från källan. Med vår kunskap om standarders möjligheter hjälper vi våra kunder att skapa verklig nytta och lönsamhet i sina verksamheter.

Vill du veta mer om SIS eller hur standarder kan effektivisera din verksamhet är du välkommen in på www.sis.se eller ta kontakt med oss på tel 08-555 523 00.



Standards make the world go round

SIS (Swedish Standards Institute) is an independent non-profit organisation with members from both the private and public sectors. We are part of the European and global network that draws up international standards. Standards consist of documented knowledge developed by prominent actors within the industry, business world and society. They promote cross-border trade, they help to make processes and products safer and they streamline your organisation.

Take part and have influence

As a member of SIS you will have the possibility to participate in standardization activities on national, European and global level. The membership in SIS will give you the opportunity to influence future standards and gain access to early stage information about developments within your field.

Get to know the finished work

We offer our customers everything in connection with standards and their application. You can purchase all the publications you need from us - everything from individual standards, technical reports and standard packages through to manuals and online services. Our web service e-nav gives you access to an easy-to-navigate library where all standards that are relevant to your company are available. Standards and manuals are sources of knowledge. We sell them.

Increase understanding and improve perception

With SIS you can undergo either shared or in-house training in the content and application of standards. Thanks to our proximity to international development and ISO you receive the right knowledge at the right time, direct from the source. With our knowledge about the potential of standards, we assist our customers in creating tangible benefit and profitability in their organisations.

If you want to know more about SIS, or how standards can streamline your organisation, please visit www.sis.se or contact us on phone +46 (0)8-555 523 00



Den internationella standarden ISO 18878:2013 gäller som svensk standard. Standarden fastställdes 2013-12-18 som SS-ISO 18878:2013 och har utgivits i engelsk språkversion. Detta dokument återger ISO 18878:2013 i svensk språkversion. De båda språkversionerna gäller parallellt.

Denna standard ersätter SS-ISO 18878:2013, utgåva 1.

The International Standard ISO 18878:2013 has the status of a Swedish Standard. The standard was 2013-12-18 approved and published as SS-ISO 18878:2013 in English. This document contains a Swedish language version of ISO 18878:2013. The two versions are valid in parallel.

This standard supersedes SS-ISO 18878:2013, edition 1.

Nationell anmärkning. Enligt den internationella standarden är det innehavaren av mobilplattformen som skall an-svara för att föraren har rätt utbildning. Enligt svensk lagstiftning är det dock arbetsgivaren som skall förvissa sig om att arbetstagaren har den utbildning som behövs och vet vad han har att iakttä för att undgå riskerna i arbetet. I den svenska utgåvan är därför ordet "custodian" ersatt med "arbetsgivare". I Sverige skall arbetsgivare kunna uppvisa dokumentation som visar att den operatör han beordrar att köra lift har erforderlig utbildning och kompetens. AFS 2006:6 29§."

© Copyright/Upphovsrätten till denna produkt tillhör SIS, Swedish Standards Institute, Stockholm, Sverige. Användningen av denna produkt regleras av slutanvändarlicensen som återfinns i denna produkt, se standardens sista sidor.

© Copyright SIS, Swedish Standards Institute, Stockholm, Sweden. All rights reserved. The use of this product is governed by the end-user licence for this product. You will find the licence in the end of this document.

Upplysningar om sakinnehållet i standarden lämnas av SIS, Swedish Standards Institute, telefon 08-555 520 00. Standarder kan beställas hos SIS Förlag AB som även lämnar allmänna upplysningar om svensk och utländsk standard.

Information about the content of the standard is available from the Swedish Standards Institute (SIS), telephone +46 8 555 520 00. Standards may be ordered from SIS Förlag AB, who can also provide general information about Swedish and foreign standards.

Standarden är framtagen av kommittén för Lyftplattformar, SIS/TK 267.

Har du synpunkter på innehållet i den här standarden, vill du delta i ett kommande revideringsarbete eller vara med och ta fram andra standarder inom området? Gå in på www.sis.se - där hittar du mer information.

SS-ISO 18878:2013 (Sv)

Innehåll

	Sida
Förord	iii
Orientering	iv
1 Omfattning	1
2 Normativa hänvisningar	1
3 Termer och definitioner	1
4 Säker användning av mobilplattform	1
5 Krav för utbildning, maskinintroduktion och godkännande av operatörer (förare)	2
6 Utbildningens innehåll	2
6.1 Grundläggande utbildning	2
6.2 Maskinintroduktion.....	2
6.3 Praktisk utvärdering	3
7 Genomförande av utbildning	3
7.1 Kvalificerad utbildare (instruktör).....	3
7.2 Kompetenskrav.....	3
7.3 Dokumentation	3
7.4 Utbildning/Omskolning/Kompletteringsutbildning.....	3
7.5 Examinering/återexaminering	4
7.6 Revision	4
7.7 Bestyrkande av utbildning	4
Bilaga A (informativ) Teoretiskt kunskapstest – Exempel	5
Bilaga B (informativ) Praktiskt kunskapstest för typ 1 mobilplattform – Exempel	6
Bilaga C (informativ) Praktiskt kunskapstest för typ 2 mobilplattform	7
Bilaga D (informativ) Praktiskt kunskapstest för typ 3 mobilplattform – Exempel	9
Bilaga E (informativ) Förarcertifikat för mobilplattformar – Exempel	11

Förord

ISO (Internationella Standardiseringsorganisationen) är en världsomspännande sammanslutning av nationella standardiseringsorgan (ISO-medlemmar). Utarbetandet av internationella standarder sker normalt i ISOs tekniska kommittéer. Varje medlemsland som är intresserat av arbetet i en teknisk kommitté har rätt att bli medlem i den. Internationella organisationer, statliga såväl som icke-statliga, som samarbetar med ISO deltar också i arbetet. ISO har nära samarbete med International Electrotechnical Commission (IEC) i alla frågor rörande elektroteknisk standardisering.

Internationella standarder utarbetas i enlighet med ISO/IEC Directives, Part 3.

Förslag till internationella standarder som godkänts av de tekniska kommittéerna sänds till medlemsländerna för röstning. För publicering av en internationell standard krävs att minst 75 % av de röstande medlemsländerna godkänner förslaget.

Det bör uppmärksammas att vissa beståndsdelar i denna internationella standard möjligen kan vara föremål för patenträtter. ISO ska inte hållas ansvarig för att identifiera någon eller alla sådana patenträtter.

Den internationella standarden ISO 18878 har utarbetats av ISO/TC 214.

SS-ISO 18878:2013 (Sv)

Orientering

Denna standard är en serie av standarder utarbetade av ISO/TC 214 beträffande standardisering av termer och allmänna principer för utbildning av operatörer (förare) av lyftplattformar som används för att höja och positionera personer (med tillhörande arbetsverktyg och material) till ett arbetsläge där en arbetsuppgift ska utföras. Avsikten är att varje lokal myndighet använder denna internationella standard för att utarbeta detaljerade utbildningskrav med hänsyn särskilt till lokala förhållanden.

Mobila arbetsplattformar – Utbildning för operatör (förare)

1 Omfattning

Denna internationella standard innehåller metoder för att utarbeta utbildningsmaterial och organisera standardiserad utbildning för operatörer (förare) av mobila arbetsplattformar.

Standarden tillämpas på mobila arbetsplattformar, definierade enligt ISO 16368, avsedda att flytta personer, verktyg och material till olika positioner från vilka de kan utföra arbetsuppgifter från arbetskorgen.

ANM. Nationella eller andra regler som är mer tvingande gäller.

2 Normativa hänvisningar

Följande hänvisade normer är nödvändiga för tillämpningen av detta dokument. För daterade hänvisningar, är endast den versionen tillämplig. För icke daterade hänvisningar, är den senaste versionen av de hänvisade dokumenten tillämpliga. (inkl. ändring).

ISO 16368, *Mobile elevating work platforms – Design calculations, safety requirements and test methods*

SS-ISO 18893, *Mobila arbetsplattformar – Säkerhetsprinciper, kontroll, underhåll och drift (ISO 18893:2004, IDT)*

3 Termer och definitioner

I detta dokument gäller definitioner (och termer) som finns beskrivna i ISO 16368, SS-ISO 18893 samt följande:

3.1

utbildare (instruktör)

kvalificerad person som genomför upplärning av operatören (föraren)

3.2

examinator

kvalificerad person som utvärderar elevens kompetens

3.3

maskinintroduktion

visning av platsen för tillverkarens bruksanvisning och demonstration av styrfunktioner, säkerhetsanordningar och speciella driftsegenskaper hos just den aktuella modellen av mobilplattform för en utbildad förare

3.4

examinering/återexaminering

testning av operatörens kunskaper, och minnesbehållningen, om ämnet som omfattas i både de teoretiska och de praktiska delarna av utbildningen/vidareutbildningen av föraren av mobilplattformen

3.5

kvalificerad person

person som i sin ägo har en erkänd examen, certifikat eller yrkesmässigt anseende, eller med omfattande kunskaper, utbildning och erfarenhet, framgångsrikt har visat sin förmåga att lösa eller upplösa problem relaterade till ämnet, arbetet eller projektet

4 Säker användning av mobilplattform

Denna internationella standard ska användas tillsammans med SS-ISO 18893, vilken behandlar säker användning av mobilplattformar ur alla aspekter.

SS-ISO 18878:2013 (Sv)

5 Krav för utbildning, maskinintroduktion och godkännande av operatörer (förare)

Endast vederbörligt utbildad personal som maskinintroducerats och godkänts i enlighet med denna internationella standard ska använda en mobilplattform.

6 Utbildningens innehåll

6.1 Grundläggande utbildning

Förarens utbildning ska omfatta följande:

- a) Utvärdering av riskerna som medföljer arbetet som ska utföras och arbetsplatsen där arbetet utförs (se SS-ISO 18893, paragraf 6 och SS-ISO 18893, bilaga A), inklusive dagliga inspektioner av arbetsplatsen;
- b) Val av lämplig mobilplattform;
- c) Syftet med, innehållet och användning av tillverkarens bruksanvisning, varselmärkning och skyltar samt relevanta säkerhetsregler;
- d) Plats för förvaring av tillverkarens bruksanvisningar och vikten av att förvara dem i mobilplattformens väderskyddade förvaringsfack när de inte används;
- e) Kontroll före användning (se SS-ISO 18893);
- f) Faktorer som kan påverka stabiliteten (se SS-ISO 18893);
- g) Skaderisker och hur man undviker dessa (se SS-ISO 18893);
- h) Allmän kännedom om avsett ändamål och funktion hos alla manöverdon på mobilplattformen inklusive nödsänkning;
- i) Hur man tar itu med problem eller fel som påverkar driften av mobilplattformen;
- j) Användning av personlig skyddsutrustning lämplig för arbetsuppgiften, arbetsplatsen och omgivningen;
- k) Säker körning/förflyttning;
- l) Transport (om tillämpligt);
- m) Säkerställande av mobilplattformen mot obehörig användning;
- n) Hur assistans kan fås från person på marken;
- o) Vikten av att specifikt göra sig bekant med fabrikatet och modellen före manövrering av en mobilplattform;
- p) Manövrering av mobilplattform.

ANM. Lokala förhållanden eller tillverkarens instruktioner kan kräva att andra omständigheter läggs till.

6.2 Maskinintroduktion

Innan föraren kan auktoriseras för manövrering av en specifik maskin eller typ av mobilplattform ska föraren känna till följande

- a) Platsen för tillverkarens bruksanvisningar på mobilplattformen,
- b) Tillverkarens varningar och instruktioner,

- c) Manöverfunktionerna, specifika för den aktuella mobilplattformen,
- d) Funktionen hos de säkerhetsanordningar som är specifika för den aktuella mobilplattformen,
- e) Den specifika mobilplattformens driftsegenskaper.

6.3 Praktisk utvärdering

Under insyn av och efter anvisningar och utvärdering av en kvalificerad person ska eleven manövrera mobilplattformen en tillräckligt lång tidsperiod för att demonstrera sina kunskaper om mobilplattformens alla manöverfunktioner och säkert manövrera den vid minst 75 % av arbetshöjden och räckvidden. Detta även vid sänkta och höjda resepositioner.

Efter att operatören genomgått en maskinintroduktion, och efter en kvalificerad persons anvisningar, måste personen under utbildning manövrera en mobilplattform under en tillräckligt lång tidsperiod för att demonstrera sina kunskaper om manövrering av mobilplattformar.

7 Genomförande av utbildning

7.1 Kvalificerad utbildare (instruktör)

Mobilplattformsinstruktören ska vara en kvalificerad person med stor kunskap om utbildningsprocessen, hur utbildning ges och utvärderingen av operatörens kunskaper om manövreringen av den mobilplattform de utbildas för.

Instruktören ska även ha kunskap om tillämpningen och manövreringen av mobilplattformar i den miljö utbildningen ges.

7.2 Kompetenskrav

Operatören/föraren ska visa sina kunskaper om mobilplattformen, både teoretiskt och praktiskt, för examinatorn.

7.3 Dokumentation

Dokumentation ska upprättas över person(er) utbildade för användning av en mobilplattform av utbildningsenheten och den färdigutbildade ska erhålla ett utbildningsintyg (för exempel, se bilagorna A-E).

Dokumentationen ska

- a) Visa den specifika tidsperiod då utbildningen är giltig.
- b) Ska innehålla namnet på den enhet som tillhandahåller utbildningen eller vidareutbildningen, namn på instruktör(erna) och examinator(erna), tydlig identifiering (t.ex. tillverkare, modell, serienummer) av de mobilplattformar som utbildningen omfattar och datum för utbildningen, och
- c) Ska förvaras åtminstone under så lång tid som utbildningen är giltig.

7.4 Utbildning/Omskolning/Kompletteringsutbildning

Föraren ska utbildas eller vidareutbildas så ofta som behövs för att behålla sina kunskaper på acceptabel nivå. (Se bilagorna A-D.)

Exempel på situationer där vidareutbildning är nödvändig omfattar, men begränsas inte till

- Förfallet datum för giltighetsperioden för utbildningsbevis vilken inte ska överskrida 5 år,
- Försämring av kunskap,
- Som följd av olycka eller tillbud under manövrering eller vid användning av mobilplattform,

SS-ISO 18878:2013 (Sv)

- Något på arbetsplatsen förändras på ett sätt som kan påverka möjligheten att manövrera mobilplattformen säkert,
- Nya mobilplattformsteknologier och arbetsmetoder.

7.5 Examinering/återexaminering

Föraren ska examineras eller återexamineras för att utvärdera kompetensnivån. (Se bilagorna A-D.)

Exempel på situationer där examinering/återexaminering är nödvändig omfattar, men begränsas inte till

- Efter utbildning eller vidareutbildning,
- Då datum för giltigt utbildningsbevis förfallit.

7.6 Revision

Utbildningsprocesser och utbildningsinnehåll ska revideras minst var 12:e månad eller inom 13 månader efter den senaste revisionen.

Revisioner ska utföras för att försäkra överensstämmelse med denna internationella standard.

Personer som reviderar ska ha kännedom om denna och liknande internationella standarder och ska ha specifik kunskap om utbildningsprocessen och dess administrativa process.

7.7 Bestyrkande av utbildning

Operatörens arbetsgivare ska ansvara för bestyrkning av utbildning och i vissa fall för uppvisandet av dokumentation som fastslår att arbetstagaren har den utbildning som behövs och den färdighet som behövs för det arbete han/hon ombeds utföra.

Bilaga A (informativ)

Teoretiskt kunskapstest – Exempel

<p>ALLA TYPER AV MOBILA ARBETSPLATTFORMAR</p> <p style="text-align: right;">Datum: _____</p> <p style="text-align: center;">GRANSKADE MOMENT</p> <p>Namn på examinatorn: _____</p> <p>Namn på eleven: _____</p> <p>Elevens färdigheter: _____</p>

Markera om acceptabelt

ALLMÄN SÄKERHET	Känner till tillverkarens skyldigheter.		
BESTÄMMELSER, STANDARDER OCH TEXTER	Känner till arbetsgivarens skyldigheter (utbildning, ge tillstånd att köra) samt förarens skyldigheter.		
KLASSIFICERING	Känner till mobilplattformens klassificering/kategori		
TEKNOLOGI	Känner till teknologin hos mobilplattformens olika beståndsdelar.		
KATEGORIER AV PLATTFORMAR	Kan, som en funktion av olika kategorier av mobilplattformar, identifiera särdragen hos varje kategori, de vanligaste tillämpningarna, fördelarna och nackdelarna.		
SÄKERHET	Känner till de viktigaste riskerna: Stjälplning, (vind, markförhållanden, arbetsplattformens last) fall från plattformen, kontakt med angränsande delar, etc.		
	Känner till reglerna för att reducera riskerna för olycksfall p.g.a. elektrisk ström.		
	Känner till hur man bestämmer begränsningar i tillåten last.		
	Känner till reglerna för manövrering, åkrörelse och parkering samt hur man skyddar maskinen från obehörig användning.		
	Känner till hur man väljer mobilplattform beroende på last, arbetshöjd och typ av arbete.		
	Känner till reglerna för stabilitet och användning		
	Känner till säkerhetsanordningar och vanliga kontroller samt vilket underhåll som ska utföras.		
	Känner till ordningsföljd och maskinrörelser vid nödsänkning.		
	Känner till funktion och användning av bruksanvisningen samt förstår betydelsen av dekaler och skyltar.		
	Känner till hur man genomför en kontroll före användning.		
Känner till hur man genomför en kontroll av arbetsområdet.			